

i un altre «*Ament Barramoni*» (amb el mateix malentes de *mē* com *men*), i es repeteix com *Azmet Barramoni* (núms. 8, 58): *Azmet* no era, doncs, més que variant de pronúncia. Així ho retrobem en altres fonts morisques: *Asmet* entre els moriscos de Senija a. 1600 (xxxiv, 104.20); *Asmeto* en el *Cart. de Poblet* (128) a. 1569, i *Asmet* en alguns altres docs. d'allà; un *Asmet* sarraí vivia a Sta. Col. de Queralt (Jn. Segura, *Misc. Folk. Arabia*, p. 148). A Alcalà de Xivert anoto la *Bassa Asmet* (pronúncia *basazmēt*) (xxviii, 125).¹⁰ A Lleida consta l'a. 1182 un *Azmet*, i el 1180 un *Azmel*, persona diferent, administrador d'Anfós el Cast (*BABL* II, 414, 410), probablement amb *-d > -l* (com en *WAD > gual*).

En realitat, sabent que els moriscos pronuncien *h*¹⁵ aspirada en lloc de *s* en fi de síl·laba, tal com avui els andalusos, tot s'explica: tots aquests *Asmet* són casos d'ultracorrecció, mentre que altres cops els mateixos pron. simplement *Amet*, i tot plegat no és més que el nom comuníssim, pan-aràbic *Ahmūd* (paroxíton en²⁰ àrab clàssic, almenys en part oxíton en vulgar).

Beniassareig (alqueria antiga de Gandia), V. *Beniarbeig* *Ben(i)àssim*, apèndix a *Beniardà*

BENIATAF pda. rústica, en te. de Moixent.

En aquella vall. Estudiat junt amb el men. *Biniataf* en vol. I, 52.8: de *Beni Ḥattāb*, format amb un mot conegut (Dozy, *Suppl.*); comprovat com a NP a Algèria (*GGAlg.*, 157b). També, però, podria ser *Attāb* (*GGAlg.*, junt amb *Attāba*, *Attābī*, *GGAlg.*, 20a), de l'arrel *ʿtḥ* 'ser tou, mortal, perdedor, pobre' («mori, naufragare» *RMa* 114, 482, 488); un *Abu-mohāmed*³⁵ *ben Atab*, devia viure cap a Còrdova en el S. XII; si bé (no figurant en grafia àrabica en Alhoixanī (*Hi. Ju. Còrdova*, 263) no sé de cert a quina forma correspon (totes dues acceptables com a ètimon dels dits NLL).

Beniati, V. *Benàtiga*

BENIATJAR

Poble de la V. d'Albaida al peu N. del Benicadell.

PRON. MOD.: *beniagār*, Albaida (J. G. M.) 1935; id. 1962 (allí mateix i pobles veïns, xxxii, 140 ss).¹

DOC. ANT. No en el *Rept.* però en doc. de 1258: «alqueria de *Beniayar* te. de Penacadell --- Polo de³⁰ Tiraçona» (Mtz. Fdo., *ACA*, n. 142). SSiv. (*Nom.*, 107) cita la mateixa donació de Jaume I, sense variants del nom (com si ho llegís amb *-j* o *-tj-*), però el doc. porta *Beniayar* p. p. *El Arch.* II, 339, i afegeix que estava agr. a la parròquia del Ràfol de Salem fins³⁵ a 1535, en què fou constituït en rectoria de moriscos, junt amb Otos (que se'n separà l'any 1574). Amb 100 moriscos i Alcúdia de Beniatjar amb 50 (Reglà, 117); i passant de 30 a 89 en els censos del S. XVI (Lapeyre, 36). *Beniarjar*, que hom troba en el *Libre d'Anti-*⁶⁰

guitats (S. XVI), amb *-rj-* és variant sense valor, hapax contradict per totes les dades antigues i modernes.

ETIM. Evidentment àrabica, i format segurament amb *Beni-* i un nom o sobrenom de persona; quin sigui aquest és menys segur. Asín no sap on va: car en *Contr.* p. 150 el declara «indescifrado», i a la p. 87 hi posa un fantàstic *Beniatiar* (mal copiat, o potser tret per algú d'una grafia antiga amb *-i = -j-*) com a provinent de «*Beni al-tiyar*: «los hijos de los mercaderes»: culpa d'aquesta barrabassada la pot tenir la salvatge grafia *y* que usen molts arabistes castellans, com ell, en lloc de l'africada prepalatal ġ, cat. (*tj*). Deu voler dir un dels pl. de *tāğīr* negociant; absurd també fonèticament. *AlcM* afina més: *bāni ağ-ğār* 'fills del protector'.

Que es tracta d'un nom personal, ho comproven alguns testimonis documentats en textos medievals nostres. En el *Rept.* de Mall. figura una «alcheria Xequir *Yben Abenaiar*» en te. d'Artà (103, *Quadr.* 477), que interpretarem 'fill d'Aben-Ajar'. També deu entrar un nom així en el doc. següent: «confirmació a Bacem i al Alguazir *Aliajar* de les donacions que els féu Alazrac, parent lur, dels castells de Polop, Xalon i *Atea* (Altea)» a. 1265 (Mtz. Fdo., *Doc. Val. ACA*²⁵ I, 345): probablement analitzem *Ali-Ajar*. Hi ha diversos NPP àrabs que s'h'assenblen: a Algèria *Heğğār* i *Hağğār* (*GGAlg.*); Hess a Aràbia no els recull, però sí un de la mateixa arrel que aquest: *Hīğir*; no sols són ben conegudes les arrels *hğr* i *ḅğr*, sinó també *ogr*, de la qual vénen a Aràbia *oAğir* i *oAğrān*.

Però no havent-hi rastre de *h* aspirada en les dades que hem trobat, el més convincent és adherir-se en l'essencial a la suggerència d'*AlcM*, si bé rectificat el significat: *ğār* és verament mot ben documentat en l'àrab d'Espanya i de pertot, però no és 'protector' sinó 'veí': «vicinus» *RMa* (77a, 627a2, plural *ğīrān*); «vezino de barrio, vezino en términos» (*PAlc*, 428b5, 10), i tots els mots de la família: «*ğāra*: vicinia, *ğuyār*: juxta» (*RMa*); «*jura*: vezindad, *mujāguara* id.» (*PAlc*, 428.6, 7, 8); per bé que altres mots de la mateixa arrel signifiquin 'protegir', però no en les fonts hispàniques, o no amb tal derivat substantiu: les equivalències de *defender*, *defensa* etc. en *PAlc* són mots molt diferents. *Ġār* s'ha usat també en antroponímia; especialment el compost *Ġār-Allāb* 'veí al Senyor' consta tant a Algèria, com a l'Aràbia Central i en el Nedjd (*GGAlg.*, 125b, Socin, Hess); i altres noms d'aquesta arrel a Algèria: *Ġarī*, *Ġerāna* (ib. 132a).

En conclusió: *Bāni ağ-ğār* 'fills del veí' o 'd'En Veí'. Descarto altres parònims. És incert, si bé concebible, que el mall. *Planiatjà*, o *-nitjà* (vol. I, 232-33) si bé en termes ben allunyats: *Bunyola* i *Artà*, contingui, en una forma o altra, un nom com el present (*Plan-atjar* × *Beniatjar*?); sobretot havent-hi *Iben-* o *Abenaiar* en el *Rept.* En la llista de moriscos de Cervera, de 1408, figura un *Mahomat Anatyar*, núm. 11, i *Brahim Adnacjar*, núm. 49; però crec que tots dos seran *an-Nağğār* 'el fuster' (cf. el cognom val. *Nàger*). Entre els candidats a l'etimologia de *Beniatjar* he descartat *āğğār*, plural de *šāğara* 'arbre' (*RMa* etc.),